

Teaching Guide

Identifying Data					2016/17
Subject (*)	FISIOTERAPIA ONCOLÓXICA E DAS DISFUNCIÓNS BIOQUÍMICAS E TEGUMENTARIAS		Code	651G01023	
Study programme	Grao en Fisioterapia				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Third	Obligatoria	6	
Language	Spanish				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Fisioterapia				
Coordinador	Paseiro Ares, Gustavo	E-mail	gustavo.paseiro@udc.es		
Lecturers	Chouza insua, Marcelo Paseiro Ares, Gustavo	E-mail	marcelo.chouza@udc.es gustavo.paseiro@udc.es		
Web					
General description					

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A1	Conocer y comprender la morfología, la fisiología, la patología y la conducta de las personas, tanto sanas como enfermas, en el medio natural y social.
A2	Conocer y comprender las ciencias, los modelos, las técnicas y los instrumentos sobre los que se fundamenta, articula y desarrolla la fisioterapia.
A3	Conocer y comprender los métodos, procedimientos y actuaciones fisioterapéuticas, encaminados tanto a la terapéutica propiamente dicha a aplicar en la clínica para la reeducación o recuperación funcional, como a la realización de actividades dirigidas a la promoción y mantenimiento de la salud.
A5	Valorar el estado funcional del paciente, considerando los aspectos físicos, psicológicos y sociales.
A7	Diseñar el plan de intervención de fisioterapia atendiendo a criterios de adecuación, validez y eficiencia.
A8	Ejecutar, dirigir y coordinar el plan de intervención de fisioterapia, utilizando las herramientas terapéuticas propias y atendiendo a la individualidad del usuario.
A9	Evaluar la evolución de los resultados obtenidos con el tratamiento en relación con los objetivos marcados.
A19	Comunicarse de modo efectivo y claro, tanto de forma oral como escrita, con los usuarios del sistema sanitario así como con otros profesionales.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences / results		
Coñecer as bases do crecemento e diferenciación celular	A1		
Interpretar os conceptos de mutación e clonalidad	A1		
Coñecer e interpretar os distintos axentes etiolóxicos causantes da enfermidade	A1		
Definir a carcinogénese e as diferenzas entre tumor benigno e maligno	A1		
Definir os termos invasión e metástasis e comprender os seus mecanismos de actuación	A1	A2	
Identificar a presentación clínica das enfermidades oncolóxicas	A1	A2	

Realizar o diagnóstico diferencial dos procesos oncolóxicos en relación a patoloxías susceptibles de tratamento fisioterápico	A3		
Deseñar unha Historia Clínica de fisioterapia enfocada ao paciente con cancer	A7 A8 A19		
Analizar e adaptar a utilización dos diferentes axentes físicos en relación aos pacientes oncolóxicos	A3		
Coñecer os diferentes métodos de estadificación da patoloxía oncolóxica, prestando especial atención ao TNM	A2		
Coñecer, interpretar e deseñar a pauta de tratamento das complicacións relacionadas co tratamento cirúrxico do proceso oncolóxico.	A8		
Coñecer, interpretar e deseñar a pauta de tratamento das complicacións relacionadas co tratamento radioterápico do proceso oncolóxico.	A8		
Coñecer, interpretar e deseñar a pauta de tratamento das complicacións relacionadas co tratamento quimioterápico do proceso oncolóxico.	A8		
Coñecer, interpretar e deseñar a pauta de tratamento de pacientes oncolóxicos paliativos ou terminais.	A8		
Elaborar a valoración, diagnóstico de fisioterapia, formulación terapéutica e historia clínica dos pacientes afectados de cancro de mama, pulmón, orofaríngeo, sistema cutáneo, sistema osteomuscular, sistema hemolinfático, sistema urogincológico, e SNC	A5 A9		C1 C3
Coñecer as bases dos sistemas endocrino e tegumentario	A1		
Identificar a presentación clínica das alteracións bioquímicas e tegumentarias	A1 A2		
Realizar o diagnóstico diferencial das alteracións bioquímicas e tegumentarias en relación a patoloxías susceptibles de tratamento fisioterápico	A1 A2 A3		
Analizar e adaptar a utilización dos diferentes axentes físicos en relación aos pacientes que padecen alteracións bioquímicas e tegumentarias	A3		
Coñecer, interpretar e deseñar a pauta de tratamento de pacientes con alteracións bioquímicas ou tegumentarias	A1 A2		
Elaborar a valoración, diagnóstico de fisioterapia, formulación terapéutica e historia clínica dos pacientes con alteracións bioquímicas e tegumentarias	A5 A7 A8 A9		C1 C3

Contents	
Topic	Sub-topic
UNIDADE I. BASES DA FISIOTERAPIA ONCOLÓXICA	TEMA 1. Principios clínicos do cancro TEMA 2. Etioloxía do cancro TEMA 3. Carcinogénesis TEMA 4. Invasión e Metástasis
UNIDADE II. FISIOTERAPIA E CANCRO	TEMA 1. Exploración física TEMA 2. As técnicas de fisioterapia no paciente oncolóxico TEMA 3. Secuelas relacionadas co proceso TEMA 4. Secuelas relacionadas coa cirurxía TEMA 5. Secuelas relacionadas coa radioterapia TEMA 6. Secuelas relacionadas coa quimioterapia TEMA 7. Fisioterapia en pacientes encamados paliativos ou terminais

UNIDADE III. FISIOTERAPIA NOS PACIENTES CON CANCER.	TEMA 1. Fisioterapia no cancro de mama TEMA 2. Fisioterapia no cancro de pulmón TEMA 3. Fisioterapia no cancro cabeza e pescozo TEMA 4. Fisioterapia no cancro cutáneo TEMA 5. Fisioterapia nos sarcomas TEMA 6. Fisioterapia nos cancros hemolinfáticos TEMA 7. Fisioterapia no cancro de próstata TEMA 8. Fisioterapia no tumor cerebral TEMA 9. Fisioterapia no cancro uroginecológico
UNIDADE IV. FISIOTERAPIA EN DISFUNCIÓNS BIOQUÍMICAS	TEMA 1. Principios xerais de endocrinoloxía TEMA 2. Fisioterapia nos trastornos do eixo hipotálamo-hipofisario TEMA 3. Fisioterapia nos trastornos do eixo hipotalamo-hipofiso-tiroideo TEMA 4. Fisioterapia nos trastornos do eixo hipotalamo-hipofiso-suprarrenal TEMA 5. Fisioterapia nas alteracións de purinas e pirimidinas TEMA 6. Fisioterapia nas alteracións do páncreas endocrino TEMA 7. Fisioterapia nas alteracións nutricionais TEMA 8. Fisioterapia nas alteracións da hemostasia e dos mecanismos da inmunidade
UNIDADE V. FISIOTERAPIA EN DISFUNCIÓNS TEGUMENTARIAS	TEMA 1. Principios xerais do sistema tegumentario TEMA 2. Fisioterapia nas patoloxías dermatolóxicas TEMA 3. Fisioterapia en cirurxía plástica e reparadora TEMA 4. Fisioterapia nos pacientes queimados

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Long answer / essay questions	A1 A2 A3 A7 C1	2	0	2
Oral presentation	A5 A7 A8 A9 A19 C1 C3	2	0	2
Practical test:	A5 A7 A8	2	0	2
Laboratory practice	A5 A7 A8	11	11	22
Case study	A5 A7 A8 A9	10	10	20
Directed discussion	A1 A2 A3 A5 A7 A8	14	14	28
Document analysis	A5 A7 A8 A9 C3	4	30	34
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 A7 A9	18	18	36
Personalized attention		4	0	4

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Long answer / essay questions	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Oral presentation	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Practical test:	Proba na que o alumno desenvolverá unha actividade clínica nun paciente simulado

Laboratory practice	Metodoloxía que permite que os estudantes aprendan efectivamente a través da realización de actividades de carácter práctico, tales como demostracións, exercicios, experimentos e investigacións.
Case study	Metodoloxía onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Directed discussion	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.
Document analysis	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóse reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Personalized attention

Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech Laboratory practice Case study Directed discussion	O estudante reunirse co profesor para analizar as posibles dificultades surxidas o longo da docencia da asignatura

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Long answer / essay questions	A1 A2 A3 A7 C1	Mediante esta proba mediranse os coñecementos adquiridos nas sesións maxistras e a discusión dirixida	45
Oral presentation	A5 A7 A8 A9 A19 C1 C3	Mediante esta presentación o alumno exporá á clase a análise de fontes documentais realizado	10
Practical test:	A5 A7 A8	Mediante esta proba analizaranse os coñecementos e habilidades adquiridos durante as prácticas de laboratorio	35
Document analysis	A5 A7 A8 A9 C3	Traballo onde o alumno deberá traballar diversas fontes documentais o longo da asignatura	10
Others			

Assessment comments

<p>Para superar a materia será necesario obter un aprobado na proba práctica e na proba de ensaio. Para realizar media, é necesario alcanzar un mínimo de 4,5 puntos en cada unha das partes da materia.</p> <p>Os alumnos que non superen na oportunidade de xuño una das dúas partes teóricas ou prácticas poderase presentar á oportunidade de xullo e defender exclusivamente a/s parte/s non superada.</p>

Sources of information

<p>Basic</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ACHAUER B (1988). Atención del paciente quemado. México D. F.: Manual Moderno - GONCALVES G.; PARIZOTTO N. A (1998). Fisiopatología da Reparacao Cutánea: Actuacao da Fisioterapia.. Revista Brasileira de Fisioterapia; 3 (1): - BENYON S (1998). Lo esencial en metabolismo y nutrición. Madrid: Harcourt Brace - VERA M. N.; FERNÁNDEZ M. C (1989). Prevención y tratamiento de la obesidad. Barcelona: Ed. Martínez Roca - FERRÁNDIZ C. (2009). Dermatología clínica. Barcelona: Elsevier - MURRAY RK; MAYES PA (2005). Bioquímica de Harper. México: Manual Moderno - MULDER K (2006). Ejercicios para personas con hemofilia. Montreal: World Federation of Hemophilia - CHOUZA M et al (2004). Fisioterapia en lospacientes quemados. Quemaduras, tratamiento fisioterápico y aspectos relacionados.. Rev Iberoam Fisioter Kinesiol. 2004;7:107-13. - vol.7 núm 2 1. Abadía Cubillo K. Ejercicio físico como parte de la atención de los pacientes oncológicos paliativos. 2010.2. Delbr,ck H. Rehabilitation and palliation of cancer patients: patient care: Springer France Editions; 2007.3. Lanza EG, Contijoch MG, Miranda JEB. Fisioterapia y manejo paliativo en la incontinencia urinaria en el cáncer de próstata: principio y fin de un camino. . Arch Esp Urol. 2009;62(10):889-95.4. Leal NFBS, Carrara HHA, Vieira KF, Ferreira CHJ. Physiotherapy treatments for breast cancer-related lymphedema: a literature review. Revista Latino-Americana de Enfermagem. 2009;17(5):730-6.5. Nieto M. Eficacia de la fisioterapia en la mejora de la capacidad funcional en pacientes terminales: ensayo clínico aleatorizado. REDUCA (Enfermería, Fisioterapia y Podología). 2008;2(1).6. Ojeda JA, Penarrochab GAM, Lorenzoc CM, Labracad NS, Mart neze IM, Mart nez AM. Fisioterapia en el linfedema tras cancer de mama y reconstrucción mamaria. Fisioterapia. 2009;31(2):65-71.7. Stubblefield MD. Cancer rehabilitation principles and practice: Demos Medical Publishing; 2009.8. Tome Boisán N, Diez Leal S, García-López J. Influencia de la práctica de actividad física en la calidad de vida y la movilidad de hombro de mujeres operadas de cáncer de mama. Fisioterapia. 2009;32(5):200-7.
<p>Complementary</p>	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

ANATOMÍA I E HISTOLOXÍA/651G01001
 ANATOMÍA II/651G01002
 FISIOLOXÍA/651G01003
 BIOFÍSICA E BIOQUÍMICA/651G01004
 CINESITERAPIA XERAL/651G01005
 BIOMECÁNICA/651G01009
 CINESITERAPIA: BASES DO EXERCICIO TERAPÉUTICO/651G01013

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

ESTANCIAS CLÍNICAS I/651G01035

Subjects that continue the syllabus

TRABALLO FIN DE GRAO/651G01034
 ESTANCIAS CLÍNICAS II/651G01036

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.